

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/46/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119311010
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6119311010.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcu: Environmentálny fond, so sídlom Martinská 49, 821 05 Bratislava - Ružinov, IČO: 30 796 491, proti žalovanému: Z. Z., E.. XX.XX.XXXX, I. I. XXX, zastúpenému: Advokátska kancelária Peter Rak, s.r.o., so sídlom Masarykova 13, 080 01 Prešov, IČO: 50 581 121, o zaplatenie 132.773,20 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/267/2019-273 zo dňa 29.06.2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) vo výroku I. zamietol žalobu a vo výroku II. vyslovil, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Citoval ustanovenie § 100 ods. 1 až 3, § 106 ods. 1, § 420 ods. 1, § 438 ods. 1 a § 442 ods.1 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil a mal za nesporné, že k poskytnutiu dotácie došlo v roku 2008 (13.11.2008 uvoľnenie dotácií), pričom v roku 2014 bola žalobcom vykonaná kontrola vo vzťahu k poskytnutej dotácii a teda od roku 2014 (bez nutnosti identifikácie konkrétneho dňa) žalobca mal nepochybne vedomosť, že žalovaným (spolu s inými osobami) bola spôsobená škoda a aká konkrétna je výška tejto škody. Na základe uvedeného uzavrel, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť žalobcovi v roku 2014, keďže týmto dňom bol naplnený subjektívny prvok rozhodujúci pre začatie jej plynutia pozostávajúci z vyššie uvedených dvoch zložiek. Žalobu podal žalobca na súd dňa 20.06.2019, t. j. po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby a takýto nárok nie je možné vymáhať, a preto súdu prvej inštancie nezostávalo nič iné ako žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal premlčaného práva, zamietnuť. Súd prvej inštancie prisvedčil argumentácii žalovaného, že žalobca nekonal v rámci kontrol približne 6 rokov (od roku 2008 do roku 2014), pričom vedel o spôsobenej škode už od roku 2014. Subjektívna premlčacia doba sa nepredlžuje a teda ak žalobca vedel o škode v roku 2014, prihlásil do trestného konania v roku 2017 (22.6.2017) túto pohľadávku, tak aj bez špecifikácie presných dátumov je to viac ako 2 roky a teda pohľadávka je premlčaná. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, čo sa týka objektívnej premlčacej doby v trvaní 10 rokov, súd prvej inštancie konštatoval, že subjektívna lehota plynie v rámci objektívnej lehoty. Uplatnenie si nároku na náhradu škody 22.6.2017 v rámci trestného konania bolo taktiež po uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby, ktorej plynutie je nutné odvodzovať nanajvýš od roku 2014, teda nie včas. Súd prvej inštancie zamietol návrh na doplnenie dokazovania zo strany žalovaného výsluchom svedkov, nakoľko títo boli všetci vypočutí v trestnom konaní/konaniach, pričom mal za to, že výsluchy uvedených svedkov by len neprimerane predĺžili toto civilné konanie a spôsobili prietahy v konaní, všetko vo svetle tej skutočnosti, že v tomto civilnom konaní bola posudzovaná právna otázka premlčania, nie preverovanie faktov ustálených v trestnom konaní.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovení § 255 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že vo veci mal žalovaný v rozsahu 100 %, žalobca bol neúspešný, preto žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietal právne posúdenie uplynutia subjektívnej premlčacej doby, keďže medzi žalobcom a žalovaným neexistoval žiadny právny vzťah, a preto, pokiaľ ide o dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu, táto žalobcovi začala plynúť dňa 26.08.2016, kedy orgán činný v trestnom konaní (vyšetrovateľ Prezídia PZ, Národnej kriminálnej agentúry, expozitúra Stred I. I.) upovedomil žalobcu, že uznesením zo dňa 29.06.2016, sp. zn. ČVS: Z.-XXX/E.-Z.-XXXX, vzniesol voči žalovanému, ako aj voči A. J. - starostke obce E. D., obvinenie pre zločin subvenčného podvodu podľa ust. § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona. Vtedy sa žalobca po prvýkrát dozvedel o spôsobenej škode a o tom, že za túto škodu zodpovedá (okrem A. J.) aj žalovaný. Od tohto momentu začala plynúť subjektívna premlčacia doba. Nárok na náhradu škody voči žalovanému a A. J. ako obvineným si žalobca uplatnil pri výsluchu pred vyšetrovateľom dňa 22.06.2017, t. j. po uplynutí 9 mesiacov a 27 dní subjektívnej premlčacej lehoty. Uplatnením nároku na náhradu škody sa plynutie subjektívnej premlčacej doby pretrhlo a spočívalo až do 10.07.2018, kedy bol žalobcovi doručený odsudzujúci rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 20.06.2018, č. k.: 13T/36/2018-1877, ktorým o. i. súd odkázal žalobcu so svojim nárokom na civilný proces. Subjektívna premlčacia lehota pokračovala v plynutí od nasledujúceho dňa až do 20.06.2019, kedy žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu inicioval občianskoprávne konanie, t. j. po dobu 11 mesiacov a 9 dní. Vzhľadom na uvedené svoje právo na náhradu škody uplatnil na súde včas, v rámci subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, keďže z tejto uplynul 1 rok, 9 mesiacov a 6 dní. Odvolateľ nesúhlasil ani s právnym posúdením uplynutia desaťročnej objektívnej premlčacej doby. Desaťročná objektívna premlčacia doba začala žalobcovi plynúť dňa 13.11.2008, kedy došlo k udalosti, z ktorej vznikla žalobcovi škoda, t. j. k uvoľneniu dotačných prostriedkov. Nárok na náhradu škody voči žalovanému a A. J. ako obvineným si uplatnil pri výsluchu pred vyšetrovateľom dňa 22.06.2017, t. j. po uplynutí 8 rokov, 7 mesiacov a 8 dní objektívnej premlčacej doby, pričom podotkol, že v tom čase vzhľadom na vyššie uvedené z dvojročnej subjektívnej premlčacej doby uplynulo ešte len 9 mesiacov a 27 dní. Týmto dňom sa plynutie objektívnej premlčacej doby pretrhlo a spočívalo až do 10.07.2018, kedy bol žalobcovi doručený odsudzujúci rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 20.06.2018, č. k.: 13T/36/2018-1877. Od nasledujúceho dňa objektívna premlčacia doba pokračovala v plynutí až do 20.06.2019, kedy žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu inicioval občianskoprávne konanie, t. j. po dobu 11 mesiacov a 9 dní. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že svoje právo na náhradu škody uplatnil na súde včas, t. j. aj v rámci objektívnej desaťročnej premlčacej doby, keďže z tejto uplynulo 9 rokov, 6 mesiacov a 17 dní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 132.773,20 eura spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00 %, počítaným zo sumy 132.773,20 eura odo dňa 21.06.2018 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal priznať nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%

6. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s otázkou premlčania a uznal, že nárok žalobcu (ktorý samozrejme naďalej popiera a považuje ho za vecne nedôvodný) je premlčaný. Uviedol, že žalobca vykonal vo vzťahu k poskytnutej dotácii kontrolu v roku 2014. Od tejto doby vedel, kto žalobcovi spôsobil škodu - Obec E. D. a v akej výške, minimálne od tohto roku žalobcovi začala plynúť subjektívna premlčacia doba. Nevie, prečo by mal po vyše trinástich rokoch znášať následky, najmä v situácii, keď žalobca od roku 2008 do roku 2014 bol nečinný absolútne a od roku 2014, kedy vykonal kontrolu, sa vyhovára na upovedomenie o vznesení obvinenia, ktoré dostal až 26.08.2016. Od začiatku tvrdí, že žalobca si svoju pohľadávku mal vymáhať procesne správnym spôsobom, na základe právnych predpisov lex specialis od obce E. D., s ktorou mal uzatvorenú zmluvu a dokonca v tejto zmluve je aj presne uvedený postup, ktorý sa má realizovať, ak by obec E. D. použila dotáciu v rozpore s účelom dotácie. V zmluve č. XXXXXXUXX sú dokonca v čl. VI/6 a čl. VII/2 výslovne uvedené predpisy, na základe ktorých má envirofond postupovať (zákon o envirofonde, zákon o finančnej kontrole) a teda žalobca presne vedel a mal aj harmogram, ako má v tejto veci postupovať. Čo sa týka trestného konania, poukázal žalovaný na to, že postup žalobcu v tomto trestnom konaní

nesplňa zákonom ustanovené pravidlo, že aby premlčacia lehota spočívala, má poškodený riadne viesť a spolupracovať v trestnom konaní. Samotný žalobca v trestnom konaní si spočiatku neuplatnil náhradu škody, čo je zrejme z výsluchu O.. Z. W. zo dňa 01.03.2016, kedy na otázku vyšetrovateľa, k akej škode došlo uviedol, že envirofond v súčasnosti nevie uviesť, či v súvislosti s predmetnou zmluvou o poskytnutí dotácie mu bola spôsobená škoda a v akej výške. Túto výpoveď O.. Z. W. zopakoval aj dňa 21.09.2016 pred vyšetrovateľom. K trestnému konaniu vo vzťahu k náhrade škody ako poškodený sa žalobca pripojil až dňa 22.06.2017, keď splnomocnenec poškodeného uviedol, že si uplatňujú proti obvineným nárok na náhradu škody v trestnom konaní. Vyjadrenie poškodeného v tom zmysle, že sa pripojuje k trestnému konaniu s požiadavkou na náhradu škody, ako bude orgánmi činnými v trestnom konaní zistená a pod., nemožno podľa žalovaného považovať za riadne uplatnený nárok na náhradu škody, ak z neho nie je zrejme, v akej aspoň minimálnej výške má byť škoda spôsobená trestným činom uhradená (X.). Uviedol, že Zmluva o poskytnutí podpory s Obcou bola uzatvorená dňa 01.07.2008, dotácia bola poskytnutá dňa 13.11.2008. Žalobca vykonal kontrolu v roku 2014 a pripojil sa s nárokom na náhradu škody do trestného konania až dňa 22.06.2017. Po rozsudku okresného súdu zo dňa 20.06.2018 žalobca podal návrh na vydanie platobného rozkazu dňa 29.05.2019, teda existuje tu doba 10-tich rokov, kedy žalobca vo vzťahu k vráteniu finančných prostriedkov neurobil nič.

7. Žalobca v odvolacej replike zopakoval, že vo vzťahu k začatiu plynutia subjektívnej doby sa ako poškodený dozvedel o spôsobenej škode a o tom, že za túto škodu zodpovedá aj žalovaný, s ktorým žalobca nebol v právnom vzťahu, až z upovedomenia o vznesení obvinenia, doručenom žalobcovi dňa 26.08.2016. Od tohto momentu začala plynúť subjektívna premlčacia doba.

8. V odvolacej duplike žalovaný zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Podotkol, že nevie prečo by mal po vyše trinástich rokoch znášať následky najmä v situácii, keď žalobca od roku 2008 do roku 2014 bol absolútne nečinný a od roku 2014, kedy vykonal kontrolu, sa vyhovára na upovedomenie o vznesení obvinenia, ktoré dostal až 26.08.2016.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov a námietok žalobcu, to, či súd prvej inštancie zachoval správny procesný postup, na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, keď zamietol žalobu o zaplatenie 132.773,20 eura, ktorou si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenú protiprávnym konaním žalovaného v dôsledku použitia peňažných prostriedkov štátnej dotácie v rozpore s iným účelom, než na ktoré boli určené. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania žalovaného nároku na náhradu škody. Súd prvej inštancie dospel k záveru o premlčaní žalovaného nároku v rámci subjektívnej premlčacej doby podaním žaloby až po jej uplynutí (návrh na vydanie platobného rozkazu podaný dňa 20.06.2019). Za začiatok jej plynutia stanovil moment vykonania kontroly poskytnutia dotácie v roku 2014, kedy žalobca získal nepochybne vedomosť, že žalovaným bola spôsobená škoda a aká konkrétna je výška škody.

12. Odvolacie námietky žalobcu smerovali do nesprávneho právneho posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorá podľa jeho názoru začala plynúť dňa 26.08.2016, kedy orgán činný v trestnom konaní (vyšetrovateľ Prezídia PZ, Národnej kriminálnej agentúry, expozitúra S. I. I.) upovedomil žalobcu, že uznesením zo dňa 29. 06. 2016, sp. zn. ČVS: Z.-XXX/E.-Z.-XXXX, vzniesol voči žalovanému, ako aj voči A. J. - starostke obce E. D., obvinenie pre zločin subvenčného podvodu podľa ust. § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona.

13. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 13T/36/2018-1877 zo dňa 20.6.2018 bola schválená dohoda o vine a treste medzi prokurátorom a obvineným Z. Z. - v tomto konaní žalovaným, ktorý bol uznaný vinným zo spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 trestného zákona formou účastníctva, pričom bol za to odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s tým, že výkon trestu odňatia slobody bol podmienčne odložený a zároveň sa nad obvineným uložil probačný dohľad a ustanovená bola skúšobná doba v trvaní 3 rokov. Žalobca bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

14. Pri právach na náhradu škody ustanovuje Občiansky zákonník premlčaciu dobu v § 106, a to kratšiu subjektívnu (ods. 1) a dlhšiu objektívnu (ods. 2). Ich začiatok je upravený odlišne. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Ak napríklad odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie čas uvedený v ustanovení § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a škodca v súdnom konaní vznesie námietku premlčania, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Neprichádza tu už do úvahy objektívna desaťročná premlčacia doba podľa ustanovenia § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

15. Podľa ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Občiansky zákonník v tomto ustanovení viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním, b/ o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t.j. o zodpovedajúcom subjekte.

16. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Poškodený sa totiž dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte (pozri R 16/2014 sp. zn. 1Cdo/82/2009).

17. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

18. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ust. § 220 CSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

19. Rozhodujúc o odvolaní žalobcu v tejto veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 03.12.2015 publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutia súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba predovšetkým

považovať absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bolo rozhodnutie závislé.

20. V tejto veci bolo kľúčové dostatočné a zrozumiteľné zodpovedanie právnej otázky momentu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby žalobcom uplatneného práva na náhradu škody spôsobenej protiprávnym konaním. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyhodnotil tento moment bez náležitého zdôvodnenia, keď k okolnostiam rozhodným pre plynutie premlčacej doby sa vyjadril len v tom ohľade, že v roku 2014 bola žalobcom vykonaná kontrola vo vzťahu k poskytnutej dotácii a teda od roku 2014 žalobca mal nepochybne vedomosť, že žalovaným (spolu s inými osobami) bola spôsobená škoda a aká konkrétna je výška tejto škody.

21. Súčasťou spisu je kópia Správy kontrolnej skupiny žalobcu o výsledku následnej finančnej kontroly č. XX/XXXX, o vykonaní finančnej kontroly plnenia podmienok Zmluvy č. XXXXX XXUXX o poskytnutí podpory Environmentálneho fondu formou dotácie zo dňa 01.07.2008 na akciu „Rekonštrukcia ústredného kúrenia - E. D.“ obce E. D. (č.l. 209 až 2012 spisu). Odhliadnuc od skutočnosti, že uvedená finančná kontrola bola vykonávaná v období od 29.05.2014 do 20.01.2015 a Správa o vykonaní finančnej kontroly je datovaná ku dňu 10.03.2015, prvoinštančný súd vôbec neodôvodnil svoj myšlienkový postup, ako dospel k záveru, že žalobca ako poškodený mal z predmetnej Správy o vykonaní finančnej kontroly vedomosť o škode ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Rovnako aj vedomosť žalobcu o tom, že za vzniknutú škodu zodpovedá práve žalovaný, t.j. o zodpovedajúcom subjekte. Dôsledné posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je nevyhnutné a rovnako aj prípadné skúmanie objektívnej premlčacej doby v tejto veci. Po prípadnom závere o ich neuplynutí aj skúmanie splnenia predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu na strane žalovaného. Takéto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie o posúdení premlčania žalovaného nároku na náhradu škody nespĺňa náležitosti požadované v ust. § 220 CSP. Vydáním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

22. Keďže nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 odsek 1 písm. b/ CSP rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

23. Žalobca v odvolaní tvrdí, že po prvýkrát sa dozvedel o spôsobenej škode a o tom, že za túto škodu zodpovedá (okrem A. J.) aj žalovaný až dňa 26.8.2016, kedy ho orgán činný v trestnom konaní (vyšetrovateľ Prezídia PZ, Národnej kriminálnej agentúry, Expozitúra S. I. I.) upovedomil, že vzniesol voči žalovanému, ako aj voči A. J. obvinenie pre zločin subvenčného podvodu, a to uznesením zo dňa 29.6.2016 sp.zn. ČVS: Z.-XXX/NKA-PK-ST-XXXX. Z toho dôvodu 2-ročná subjektívna premlčacia doba začala žalobcovi plynúť dňa 26.8.2016. Žalobca si podľa jeho tvrdenia uplatnil pri výsluchu pred vyšetrovateľom dňa 22.6.2017 nárok na náhradu škody voči žalovanému. Uplatnením nároku na náhradu škody sa plynutie subjektívnej premlčacej lehoty pretrhlo a spočívalo a to až do 10.7.2018, kedy bol žalobcovi doručený odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 13T/36/2018-1877, ktorým bol okrem iného žalobca odkázaný so svojim nárokom na civilný proces.

24. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že špecifickým problémom, ktorý vzniká pri riešení otázky premlčania nároku v konaní o náhradu škody, ktorému predchádzalo adhézne konanie, je "spočívanie" premlčania v súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škody v trestnom konaní. Podľa ustanovenia § 112 OZ totiž premlčacia doba neplynie po dobu konania, v ktorom veriteľ svoje právo uplatnil, pokiaľ v tomto konaní riadne pokračuje (viď tiež rozhodnutie uverejnené pod č. 31/1974 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk).

V prípade námietky premlčania je teda v konaní o náhradu škody, ktorému predchádzalo adhézne konanie, nutné posúdiť, či bol nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatnený, či bol uplatnený riadne a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval.

Riadne uplatnenie nároku na náhradu škody v adhéznom konaní zahŕňa okrem otázky náležitosti príslušného návrhu aj určenie doby, kedy môže poškodený návrh na náhradu škody podať, aby mohol byť podkladom pre rozhodnutie súdu o náhrade škody v trestnom konaní.

Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody v občianskom súdnom konaní, vychádza v otázke riadneho uplatnenia nároku na náhradu škody v adhéznom konaní predovšetkým z rozhodnutí vydaných v trestnom konaní. Nie je však nimi (ani prístupom súdu v trestnom konaní k otázke uplatnenia nároku na náhradu škody) viazaný pri posudzovaní otázky premlčania nároku.

Riadne pokračuje v konaní ten, kto nebráni svojimi procesnými úkonmi jeho náležitému priebehu tak, aby toto konanie mohlo skončiť meritórnym rozhodnutím. Nemožno teda napr. uvažovať o riadnom pokračovaní v konaní tam, kde žalobca vezme žalobu späť, prípadne nepodá návrh na pokračovanie v konaní prerušenom podľa ustanovenia § 110 OSP a pod.

Ak poškodený uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody spôsobenej mu trestným činom a v tomto začatom konaní riadne pokračoval, premlčacia lehota sa zastaví a v priebehu tohto konania neplynie. Po skončení trestného stíhania, v ktorom nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť uplatnenú škodu a poškodený bol vyzrotený o skončení stíhania, beh premlčacej doby pokračuje (R 31/1974). (rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 22. decembra 1983, sp. zn. 5 Cz 27/83, R 29/1985).

Poškodený v začatom konaní riadne pokračuje tiež vtedy, ak po skončení iného (trestného) konania v primeranej lehote pokračuje v konaní podaním návrhu (žaloby) na uspokojenie rovnakého nároku v občianskom súdnom konaní.

Ak (podľa okolností prípadu) poškodený v konaní riadne pokračuje podaním návrhu o uspokojenie rovnakého nároku v občianskom súdnom konaní, premlčacia doba nezačne znovu plynúť dňom právoplatnosti rozhodnutia v predchádzajúcom konaní, ale jej plynutie bude naďalej prerušené až do právoplatného skončenia tohoto (nadväzujúceho) konania. (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 13. novembra 2008, sp. zn. 21Cdo/2958/2007).

Inštitút tzv. spočívania plynutia premlčacej doby zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha na súde (prípadne na inom príslušnom orgáne), t. j. po dobu súdneho (iné) konania a ak v ňom účastník riadne pokračuje, neplynie premlčacia lehota vo vzťahu k právu, ktoré bolo v tomto konaní uplatnené. Prípadoom takéhoto konania je aj tzv. adhézne konanie, teda konanie o nároku na náhradu škody v rámci trestného konania.

Pokiaľ poškodený podá návrh v období, ktoré pripúšťa Trestný poriadok, je riadne podaný z hľadiska doby podania návrhu; aby však takýto návrh spĺňal náležitosti riadneho návrhu poškodeného na náhradu škody v adhéznom konaní a mal za dôsledok spočívanie plynutia premlčacej doby, musí z neho byť zrejmé, z akých dôvodov, v akej výške a voči komu sa uplatňuje. Za riadne uplatnenie nároku preto súdna prax nepovažuje napríklad vyjadrenie poškodeného v tom smere, že sa pripája k trestnému konaniu s požiadavkou na náhradu škody, ako bude orgánmi činnými v trestnom konaní zistená. Obdobne je treba uviesť, že riadnym uplatnením nároku na náhradu škody v adhéznom konaní nie je samotné podanie trestného oznámenia, ak neobsahuje požiadavku, aby konkrétnej osobe bola uložená povinnosť na náhradu škody v určitej výške. (uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 24. mája 2006, sp. zn. 25Cdo/2478/2004).

25. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby o náhradu škody spôsobenú protiprávnym konaním, avšak až po predchádzajúcom posúdení žaloby z hľadiska plynutia premlčacích lehôt podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vo vyššie uvedených intenciách a v prípade, že dospeje k záveru o nedôvodnosti námietky premlčania vznesenej žalovaným. Zváži pritom tvrdenie žalobcu o začatí plynutia subjektívnej premlčacej lehoty momentom upovedomenia žalobcu o vznesení obvinenia voči žalovanému, ako aj voči A. J. - starostke obce E. D., obvinenie pre zločin subvenčného podvodu podľa ust. § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona a posúdi náležitosti úplného a správneho uplatnenia nároku na náhradu škody v prípravnom konaní vo svetle vyššie uvádzanej judikatúry. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ust. § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).